

SLOVENŠČINA, 5. razred

UČNA TEMA: Protipomenke, sopomenke

POTEK URE

Kaj so sopomenke?

Sopomenke so besede z enakim ali zelo podobnim pomenom.

2. Navedimo nekaj primerov.

veselje - _____	smrkavec - _____
moder - _____	brž - _____
stena - _____	kljuse - _____
pomlad - _____	šala - _____
gledališče - _____	nesrečen - _____

3. Tri pare sopomenk uporabimo v smiselnih povedih.

Primer

V hiši je **veselje**, kadar se domov vrne oče, a **radost** je še večja, če s seboj prinese kakšno sladko presenečenje.

4. Rešimo nalogo.

<https://www.thatquiz.org/sl/practicetest?1y844lbx78rq>

5. Danes bomo spoznali, kaj so to **PROTIPOMENKE.**

PROTIPOMENKE so besede z nasprotnim pomenom.

vesel - žalosten
prijazen – neprijazen
črn – bel
zima – poletje
slovo – snidenje
ljubezen – sovraštvo
življenje – smrt

Protipomenke uporabljamo, kadar primerjamo različne stvari, dejanja, lastnosti ...

Naslednjim besedam skušamo najti besede z nasprotnim pomenom – poiščimo torej protipomenke.

zanimiv - _____ spoštljiv - _____
prevarant - _____ suha - _____
bistra - _____ pogum - _____

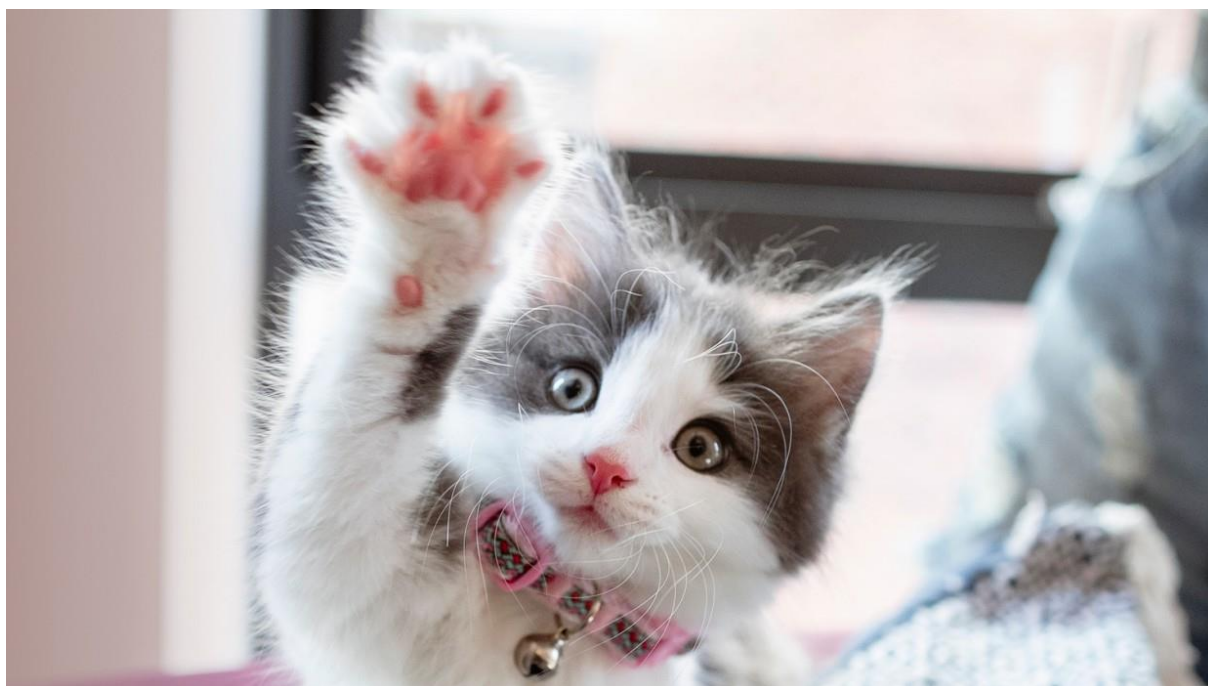
Pare uporabi v smiselnih povedih.

Primer: Včeraj sem si pogledal zanimiv film, današnji izbor pa je bil sila dolgočasen.

6. Preberimo spodnjo zgodbico. Preuredimo jo tako, da vsako krepko napisano besedo zamenjamo s protipomenko. Novo nastalo zgodbo zapišimo v zvezek.

Naš maček Mičo je bil danes zelo **priden**. Medtem ko se je **zunaj** igral, je ulovil **drobno** miš, ki je se je prikazala iz **ogromne** luknje v zidu.

Mičo je položil svojo tačko na njen **kratki** rep. Nato jo je zgrabil in jo zabrisal **nad** mizo. Miška je pristala na nogah in **počasi** zbežala proč.

7. Še vadimo...

<https://www.thatquiz.org/sl/practicetest?1w4ln3aw86rs>

8. Pojdimo se vislice 😊

<http://learningapps.org/watch?v=pvv21f3rn17>

9. Rešimo še tale kviz:

https://uciteljska.net/kvizi/HotPot/Sop/NASPROTNI_PO_MEN.htm

10. V parih boste tekmovali, kdo se v eni minuti spomni in zapiše več parov protipomenk. Tri, štiri, zdaj!

In zmagovalec je ...

11. Če si še zaželiš vaje, jo je na tej spletni povezavi v izobilju 😊

<https://www.thatquiz.org/sl/preview?c=z7v5ohf3&s=m29qtn>

12. Preden gremo naprej z vajami, se malo pretegnimo. Vstanimo.

Prebrala vam bom zgodbo, vi pa kažite, kar berem.

Bine se je zbudil, pretegnil roke, zazehal in globoko vdihnil. Umil si je obraz, zobe in roke. Kasneje si je pripravil zajtrk. Na kruh si je namazal maslo in popil kakav. Po zajtrku je odšel ven. Ker je deževalo, je obul škornje in odprl dežnik. Z velikim veseljem je skakal po lužah. V gozdu je našel tudi nekaj gob in jih pobral. Tudi kostanj je nabiral. Ko je šel proti domu, ga je že pošteno zeblo. Doma se je slekel in si obul tople nogavice ter copate. Odločil se je, da bo iz kock sestavil visok stolp. Hitro se je naveličal in je raje odbijal žogo, kasneje jo je tudi kotalil. Po kosilu je gledal risanke in jedel kokice.

Zaradi utrujenosti je hitro zaspal.

Slovenščina - ponavljanje in utrjevanje

Ime: _____

Datum: _____

Na gozdni jasi je domovala družina divjih prašičev. Jedli so žir in želod. Najmanjši med njimi, imel je tri črne lise na hrbtu, je bil trmast in svojeglav. Zadnji je vstal, prvi je legel, zadnji je bil pri delu, prvi pri jedi. Imel je skrivnost. Skrival jo je pred drugimi, zakopal jo je pod listje, stisnil pod tnalno, skrival in skrival jo je dan in noč. Nekega dne je skrival zaklad v močvirje in blato. Z družino je odšel na bližnjo njivo po krompir. Pod večer se je družina vrnila. Tudi on je hitel domov. Mahnil jo je naravnost k blatu. Toda, joj, zlatega zrna ni bilo nikjer. Ril je po močvirju, brskal po blatu in iskal po listju. Tako je bil žalosten, da bi najraje umrl. Od takrat rijejo prašiči po blatu in iščejo zaklad.

1. Z barvico obkroži besede, ki povedo, kakšen je bil divji prašiček.

trmast

svojeglav

len

požrešen

skrivnosten

vztrajen

žalosten

delaven

Besedam v okvirčku poišči:

PROTIPOMENKE

in

SOPOMENKE

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2. Koliko lis je imel prašiček na hrbtu?

3. Kakšno skrivnost je imel?

4. Zakaj prašiči rižejo po blatu?

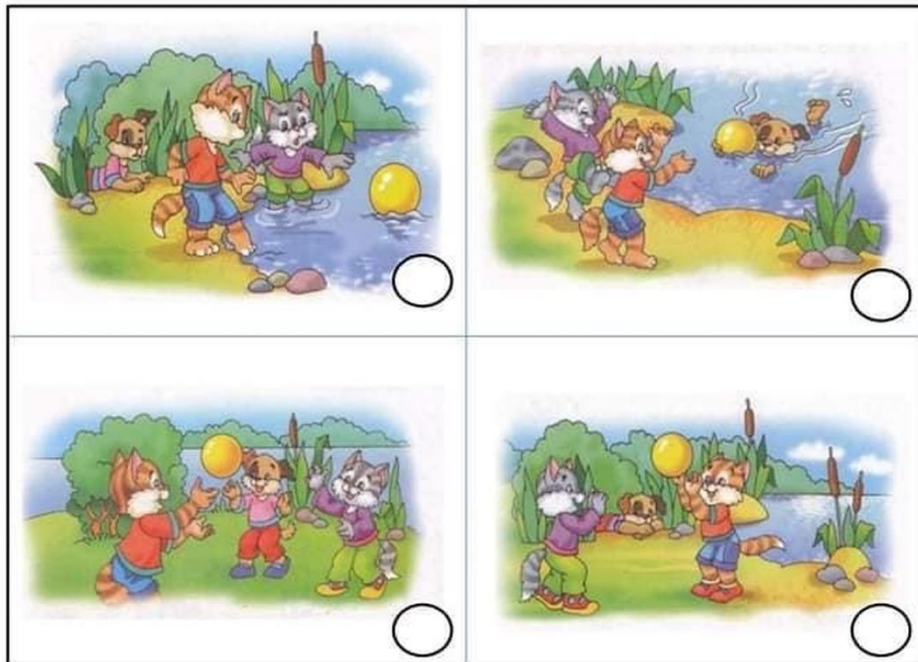
5. Sestavljaljaj povedi, katerih besede se vse začnejo na isto črko.

a) Sestavi poved, ki bo vsebovala samo besede na P.

b) Sestavi poved, ki bo vsebovala samo besede na S.

c) Sestavi poved, ki bo vsebovala samo besede na J.

6. Sestavi zanimivo zgodbo. Izogibaj se ponavljanju besed, uporabljaljaj raje sopomenke.

8. Kaj so sopomenke?

Zapiši primer: _____

Kaj so protipomenke?

Zapiši primer: _____

9. Spodaj zapisanim besedam pripiši PROTIPOMENKE.

star _____	velik _____
konec _____	mladost _____
bolan _____	ponoči _____
zadaj _____	izvir _____
slab _____	revščina _____
visok _____	majhen _____
žalost _____	ljubiti _____
zjutraj _____	zvečati _____
star _____	črn _____
konec _____	topel _____
zdravje _____	krivica _____
dober _____	spredaj _____

10. Besedam pripiši sopomenke.

kokoš _____	letalo _____
čarovnica _____	piškot _____
kracati _____	babica _____
zemlja _____	očala _____
deklica _____	smejati se _____

11. Zapiši dve povedi, v katerih boš uporabil sopomenki.
